

Nascuda com a **Societat Coral La Lira**, l'actual **Societat Cultural i Esportiva La Lira** es va fundar l'any 1870, sumant-se així a un llarg procés de proliferació d'ateneus arreu de Catalunya. La construcció de l'edifici, duta a terme en gran mesura pels mateixos fundadors i socis de la coral, es va allargar gairebé tres anys.

Es desconeix l'arquitecte autor de l'edifici i només hi ha registrada una reforma de l'any 1936 per part de l'arquitecte **N. Tusquets**.

L'any 2010, sota la presidència d'**Enric Capdevila**, es decideix que cal una rehabilitació integral de l'edifici per seguir mantenint actiu un espai emblemàtic i garantir el desenvolupament de les activitats i la seguretat de tothom que hi participava.

Una subvenció de l'**Ajuntament de Barcelona** d'1,6 milions d'euros va fer possible que el **29 de novembre de 2014**, en el marc de la **Festa Major de Sant Andreu**, La Lira inaugurés oficialment la nova seu remodelada.

Les obres, a càrrec del gabinet d'arquitectura **Betarq**, van durar dinou mesos i van permetre sumar mil metres quadrats més de superfície, fer una nova distribució del local, recuperar espais antics i guanyar-ne de nous.

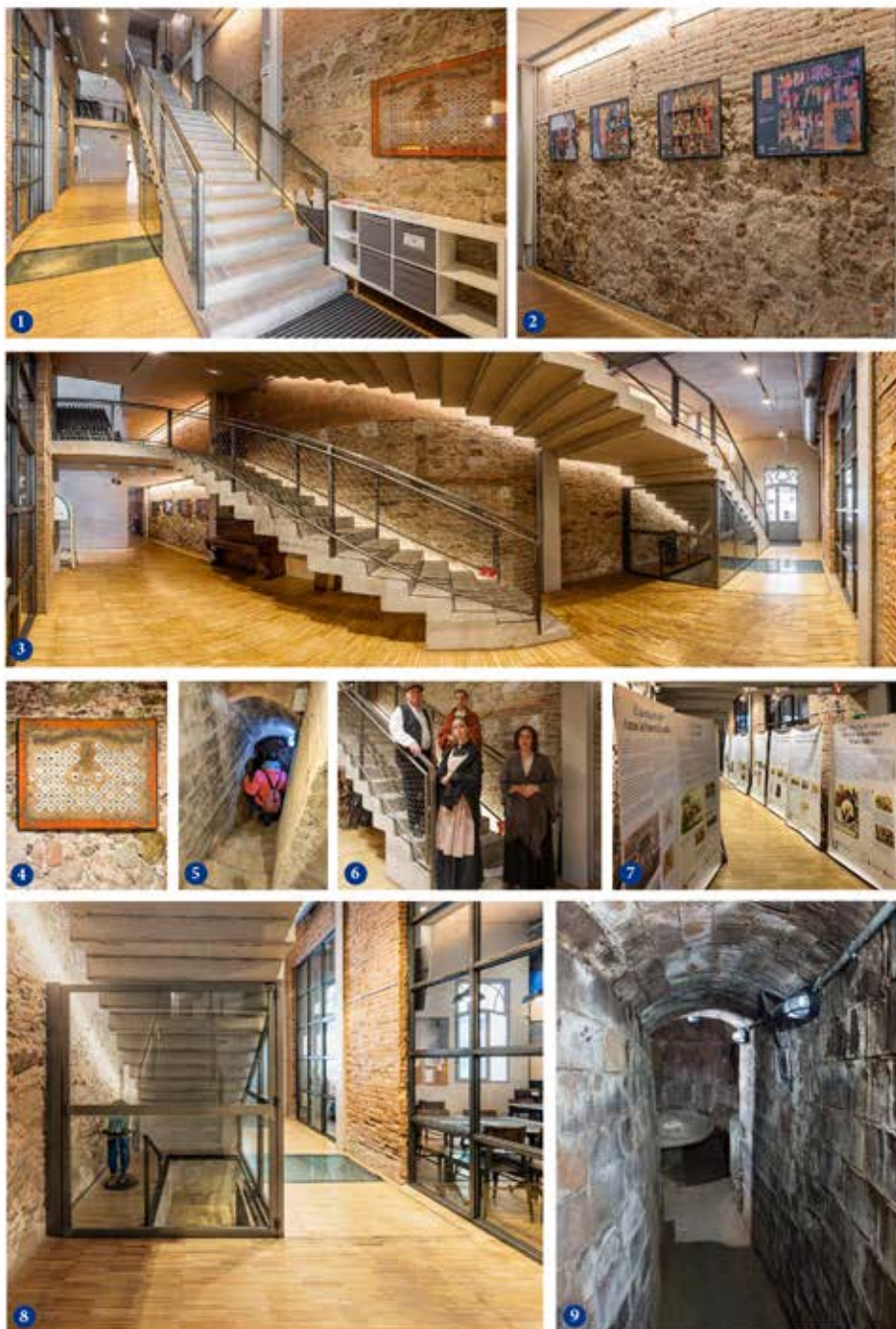
1. La sala Sotacoberta, durant la reforma
2. Les obres es van dur a terme al llarg de 19 mesos
3. Rehabilitació integral per continuar mantenint actiu un equipament emblemàtic de Sant Andreu
4. Renovació completa de la sala del Teatre
5. Construcció i habilitació d'escaleres noves d'accés a les plantes
6. Antiga porta d'entrada al teatre

7. Vista d'una de les portes d'entrada a l'entitat
8. El refugi anti-aeri, al descobert
9. Estructura antiga de l'edifici
10. L'antic Bar de la Lira, durant les obres de remodelació
11. Plànol de la reforma proposada pels arquitectes responsables de les obres

En el nou vestíbul d'entrada, les obres de rehabilitació i millora van permetre recuperar i condicionar l'accés al refugi antiaeri que, fins en aquell moment, s'amagava sota la barra del bar. Construït durant la Guerra Civil per protegir els socis i sòcies que es trobessin a l'entitat en cas de bombardeig, es tracta d'un llarg passadís subterrani que finalitza en una sala rodona on hi ha una taula de dimensions reduïdes.

Aquesta petita joia patrimonial ha esdevingut un element identitari i singular de La Lira a partir del qual hem impulsat un projecte per recuperar la memòria històrica que consisteix en visites guiades i la iniciativa «Refugi poètic», amb lectures dramatitzades a càrrec del grup Somni'TS - Teatre Solidari. Aquestes activitats són obertes a tothom qui vulgui descobrir el nostre refugi i es programen de manera regular al llarg de l'any.

La remodelació d'aquesta part de l'edifici, on s'han deixat algunes de les parets originals, també ha donat lloc a un espai on es poden fer presentacions de petit format i exposicions de temàtiques i formats variats.

1. Vista de les noves escales d'accés a les plantes superiors
2. El vestíbul esdevé un espai nou per acollir exposicions
3. Panoràmica de l'entrada de la SCE la Lira amb l'accés al refugi
4. Orla de la SCE la Lira
5. Obrim el refugi antiaeri
6. Imatge de "Les veus del refugi", a càrrec de Somni'TS - Teatre Solidari
7. Una de les exposicions organitzades a l'entitat
8. Accés protegit al refugi
9. Interior del refugi, ara accessible a les visites

La sala **Altell** és un altre dels nous espais que **La Lira** va guanyar amb la remodelació i que actualment també fan servir com a lloc de trobada habitual els membres de la secció **Esbarjo i Cultura**.

En aquesta sala es fan cursos, tallers, formacions, reunions, exposicions singulars, xerrades i presentacions.

Cal destacar que, gràcies a la reestructuració de l'edifici, la **SCE La Lira** disposa d'una oficina amb vistes al bar, des d'on la persona dinamitzadora vetlla pel bon funcionament de l'entitat i de les seves seccions, així com de la coordinació i gestió de tota mena d'activitats. Una tasca que ha estat clau en aquesta nova etapa de la **SCE La Lira**.

Durant aquest període, l'entitat ha rebut els reconeixements següents:

- *Premi Sant Andreu 2020*
- *Medalla d'Honor de la Ciutat 2020*
- *Premis Antoni Carné de l'Ens de l'Associacionisme Cultural 2021*
- *Distinció entitats centenàries 2022*
- *Creu de Sant Jordi 2022*
- *34a edició dels Premis Ateneus -2023*

1. Sala Altell, un nou espai equipat i polivalent
2. Imatge d'un dels tallers a la sala Altell
3. Creu de Sant Jordi 2022, atorgada per la Generalitat de Catalunya
4. Trobada de la Federació d'Ateneus de Catalunya (FAC)
5. La secció Esbarjo i Cultura hi organitza activitats ludicoculturals
6. Gràcies a la remodelació, La Lira té una oficina des d'on la persona dinamitzadora vetlla pel bon funcionament de l'entitat
7. Espai que acull iniciatives diverses; en la imatge, una exposició de diorames de temàtica històrica

Sens dubte, aquest espai és l'ànima de **La Lira**, on, entre altres moltes activitats com conferències, presentacions o festivals de fi de curs, assagen i presenten les seves actuacions els grups de teatre de l'entitat, **Somni'TS** i **Giravent**, on els jugadors i jugadores del **Club Tennis Taula Sant Andreu** entrenen i competeixen, on el **Grup Sardanista Maig** prepara les seves actuacions i on es pot gaudir dels concerts que ofereixen l'**Orfeó de La Lira** i el grup **Orquestra de Guitarras de Barcelona**.

Tot i l'encant i la personalitat indubtables de l'antic teatre (amb escenari de fusta, coverol per a l'apuntador...), la sala no oferia ni un estat òptim ni les garanties de seguretat exigides. Així doncs, **La Lira** ha guanyat una sala polivalent millorada que s'adapta fàcilment a qualsevol classe d'activitat. La sala rep el nom de **Sala Joan Termes i Piera** en homenatge al que fou actor, dramaturg i soci de la Societat Coral La Lira.

Amb una capacitat que voreja les cent persones, un escenari ampli, equipat amb sistema de sonorització i il·luminació, projector i pantalla, una paret sencera coberta de miralls, una altra que manté la pedra original i les dues portes al balcó que dona a l'emblemàtic carrer Coroleu, és un dels espais que dona més joc, dels més utilitzats i del qual es treu més profit.

1. Orfeó de La Lira, dirigit pel mestre Murat Khupov
2. Espai d'entrenament i competicions de la secció Tennis Taula Sant Andreu
3. Orquestra de Guitarras de Barcelona, dirigida pel mestre Sergi Vicente
4. Representació dels *3 físics*, de Somni'TS - Teatre Solidari i dirigida per Pep Salvat
5. Grup de teatre Giravent, format per persones grans que aposten per un teatre social

6. La Lira ha guanyat una sala polivalent millorada que s'adapta a qualsevol classe d'activitat
7. Les dues portes al balcó que dona a l'emblemàtic carrer Coroleu
8. La secció Balles? promoció, gestiona, coordina i difon la pràctica dels balls esportius
9. La sala acull, entre d'altres, conferències i xerrades
10. Assaig d'una de les colles del Grup Sardanista Maig

Ubicada a la tercera planta de l'edifici remodelat i amb gairebé cent metres quadrats, la sala **Sotacoberta** és un altre dels nous espais guanyats per a l'entitat. Envoltada de miralls, es caracteritza per un sostre alt amb quatre claraboies que hi confereixen una il·luminació i una personalitat pròpies. Amb capacitat per a vuitanta persones, acull principalment els assajos dels grups de dansa de la **SCE La Lira**, els salts i les rotllanes del **Grup Sardanista Maig** i l'elegància i el ritme dels ballarins de **Balles**?

Aquest espai acull també conferències, xerrades, formacions, presentacions, tallers i sessions fotogràfiques, una mostra més de la nostra voluntat per esdevenir un punt de trobada obert, actiu i participatiu on hi ha lloc per a l'activitat, l'oci i la reflexió.

La sala disposa d'una terrassa de 17,55 metres quadrats. Actualment, acull un petit hort urbà cuidat per persones voluntàries que forma part d'un projecte comunitari. Compta amb el suport de l'Aula Ambiental de Sant Andreu i la Xarxa d'Horts Urbans.

1. Un altre dels nous espais guanyats per a l'entitat amb una il·luminació i una personalitat pròpies

2. Una de les classes de Balles?

3. Amb capacitat per a vuitanta persones, s'hi organitzen activitats diverses pròpies i de tercers

4. Colla Xiroia

5. Espai propi de les colles sardanistes del Grup Maig

6. La terrassa és l'espai del projecte comunitari Hort urbà

7. Un dels assajos de l'Orfeó La Lira

8. Somni'TS també utilitza aquesta sala per preparar els seus espectacles

Façana i actes al carrer

Les obres de remodelació van permetre netejar i recuperar l'estètica original de la façana de maons. Sens dubte, aquesta entrada principal és una de les imatges més boniques i típiques de **La Lira de Sant Andreu** i ha esdevingut tot un símbol de la nostra entitat.

Il·luminada de nit, és un escenari magnífic per a les activitats al carrer que es duen a terme els vespres d'estiu, com el **Dia de l'Associacionisme Cultural**, i els de **Festa Major** al mes de novembre, entre altres dates del calendari festiu, com Carnaval.

Sempre buscant la complicitat dels veïns i veïnes i vetllant per una bona convivència, el carrer Coroleu es converteix en escenari de concerts, vermuts, ballades de sardanes amb la nostra colla, exhibicions per part de les seccions de tennis taula, escacs i jocs de rol, tallers infantils, batucades...

Fins a l'any 1966, **La Lira** disposava del Pati de Moreres que, especialment les dècades dels anys quaranta i cinquanta, va ser escenari de balls i festes, concretament dels **Balls del Maig Florit**. Actualment, funciona d'unió amb l'espai Annex, que també té entrada pel carrer Abat Odó (vegeu *xart 8*). Desaparegut aquell espai privilegiat, sortir al carrer Coroleu en dates assenyalades és una mostra de la voluntat de **La Lira** de mantenir aquell esperit festiu, el caliu típic de les festes de poble i de ser un punt de trobada obert a tothom.

1. Un dels dinars populars que se celebren al carrer Coroleu
2. El Bar de la Lira participa activament en els actes organitzats per l'entitat al carrer
3. La remodelació va permetre netejar i recuperar l'estètica original de la façana
4. Il·luminada de nit, la façana és un escenari magnífic per a les activitats al carrer

- 5 i 6. Concerts al carrer
7. Actuació al carrer de l'Orfeó La Lira
8. Les colles sardanistes de l'entitat també ofereixen actuacions al carrer

Un dels espais més emblemàtics de l'entitat era i és el seu bar, punt de trobada de les seccions així com dels veïns i veïnes de Sant Andreu. Un cop enllestides les obres, el restaurant ocupa des de fa deu anys gran part de la planta baixa —ara independent del vestíbul—, amb una zona àmplia per a les taules, sofàs i plaques fonoabsorbents per reduir el soroll i amb una cuina totalment equipada i adaptada a les normatives actuals.

El mico de la porta d'entrada del bar és inconfusible: dona la benvinguda a un espai que segueix sent —com abans de la remodelació de l'edifici— un imprescindible de Sant Andreu.

Presidint el bar, trobem l'estendard de La Lira, que data de l'any 1870, un dels més antics de Catalunya dins la seva tipologia. L'any 2022, vam restaurar i recuperar aquesta insígnia que ara s'exhibeix en tota la seva esplendor.

Precisament al bar, també s'hi poden veure tots els reconeixements que ha rebut l'entitat, com ara la Creu de Sant Jordi, que atorga la Generalitat de Catalunya, la Medalla d'Honor de Barcelona, que atorga l'Ajuntament, o el Premi Sant Andreu, que atorga el Districte.

D'aquesta manera, l'espai, tot i tenir un ús majoritari dedicat a la restauració, és totalment polivalent, ja que s'hi celebren reunions, petits concerts i festes assenyalades del calendari com Nadal. I això ha estat possible perquè les persones gestores del Bar de La Lira i tot el seu equip, responsables del seu funcionament des de fa més de dues dècades, s'impliquen constantment en les activitats que s'organitzen a l'entitat.

1. El Bar de La Lira vist des de l'Oficina

2. El Fermí, juntament amb l'Esther, són els responsables de la gestió del bar

3. L'espai cedit al bar també pot esdevenir un escenari singular on fer-hi activitats puntuals.

4. El Bar de La Lira s'encarrega dels dinars populars que organitza l'Entitat.

5. Un cop enllestides les obres, el restaurant ocupa gran part de la planta baixa amb una zona àmplia amb taules i sofàs

6. L'estendard de La Lira presideix el bar

7. Vitrina on s'hi exposen reconeixements i premis a la tasca duta a terme per la SCE La Lira

8. Un equip jove atén el Bar de La Lira que ha esdevingut punt de trobada imprescindible a Sant Andreu

La rehabilitació va permetre unir d'una manera natural l'edifici principal amb l'espai que dona al carrer Abat Odó i guanyar alguns espais més. Tot passant per un petit pati s'accedeix a aquesta part de la SCE La Lira, on trobem un petit distribuïdor que dona a la Sala de Juntes, l'Arxiu Teatre de Sant Andreu i la Sala d'Escacs.

La Sala de Juntes, a banda d'acollir les reunions periòdiques de la Junta de l'entitat, és l'espai on el club de rol **Mystery Lands** gaudeix cada cap de setmana de partides en bona companyia.

Aquí també trobem la sala on juguen i competeixen els jugadors i jugadores del **Club d'Escacs de La Lira**, nascut l'any 1973. Forma part de la **Federació Catalana d'Escacs** i any rere any aconsegueix resultats molt satisfactoris en competicions diverses. És, a més, un molt bon planter d'escaquistes i un punt de trobada imprescindible a Sant Andreu per als qui estimen aquest esport.

Recentment, des de la **Societat Cultural i Esportiva La Lira** hem habilitat un espai en aquest Annex per acollir l'**Arxiu Teatre de Sant Andreu**, on es treballa per recollir, ordenar i arxivar documentació històrica i actual dels diferents grups teatrals de Sant Andreu. Amb aquesta iniciativa es fa palesa la voluntat de l'entitat per ampliar i donar cabuda a noves activitats que aportin valor i contribueixin a mantenir-la viva i culturalment activa.

1. Vista de la Sala de Juntes

2 i 3. La Sala de Juntes acull també les partides del club de rol **Mystery Lands**

4. L'edifici Abat Odó també acull la sala on juguen i competeixen els jugadors i jugadores del **Club d'Escacs de La Lira**

5. La rehabilitació va permetre unir d'una manera natural l'edifici principal amb l'espai que dona al carrer Abat Odó

6 i 7. L'**Arxiu Teatre de Sant Andreu** treballa per recollir, ordenar i arxivar documentació històrica i actual dels diferents grups teatrals de Sant Andreu

Espais cedits a entitats col·laboradores i associacions residents

La remodelació de l'edifici ha potenciat el caràcter acollidor que converteix el nostre ateneu en bressol i seu de moltes altres associacions de Sant Andreu que no disposen de local propi. Així, La Lira acull grups, entitats o associacions residents que, tot i no estar associats a l'entitat, s'hi poden reunir i dur a terme les seves activitats sempre que aquestes estiguin obertes a la ciutadania.

A més de l'Arxiu Teatre Sant Andreu, actualment hi trobem:

- 1001. Associació Catalana de Tintinaires
- Associació per a la Difusió del Folklore - Adifolk
- Orquestra de Guitarras de Barcelona

Una altra manera de dinamitzar els nous espais creats, ampliat i millorats a partir de la reforma, és mitjançant la col·laboració amb entitats diverses.

En aquests moments, mantenim una relació estreta amb:

- Federació d'Ateneus de Catalunya, de la qual formem part.
- Adifolk, en l'organització de les Jornades Internacionals Folkloriques.
- Centre d'Estudis Ignasi Iglésias, amb qui treballem conjuntament a favor de la divulgació del passat de l'antic poble de Sant Andreu de Palomar.

A més, la remodelació va obrir una nova etapa caracteritzada per una relació fluida amb el Districte de Sant Andreu. Així, la SCE La Lira forma part del mapa d'espais culturals cogestionats entre l'Ajuntament i associacions de la ciutat.

- 1 i 3. La Lira i Adifolk mantenen una relació de col·laboració estreta
2. Els nous espais guanyats amb la remodelació es dinamitzen també gràcies a altres entitats i associacions
4. Orquestra de Guitarras de Barcelona

5. Una de les trobades de 1001. Associació Catalana de Tintinaires
6. Activitat del Centre d'Estudis Ignasi Iglésias

Projectes destacats

Des de fa deu anys, i en bona part gràcies a la renovació i modernització de les Instal·lacions, s'han generat sinèrgies noves entre les seccions, l'equip tècnic, les entitats residents, els col·laboradors i el bar de l'entitat. La programació de La Lira s'ha consolidat i ha guanyat presència i visibilitat a l'agenda cultural, esportiva, festiva i social del territori. El Dia de l'Associacionisme Cultural (juny) i la Festa Major i Dia de l'Associat (novembre), en són clars exemples.

L'entitat programa de manera regular activitats amb què vol esdevenir un espai de referència per als nostres veïns i veïnes així com per a altres entitats i associacions andreuencques. Volem ampliar i potenciar la xarxa de treball amb altres equipaments per crear lligams i fer créixer el teixit associatiu i les propostes de qualitat a Sant Andreu de Palomar.

Alguns d'aquests projectes definits al llarg d'aquesta dècada són:

__ **Fem Xarxa!** En col·laboració amb **Torre Jussana**, proporcionem, gratuïtament, recursos formatius, d'assessorament i de suport a la gestió quotidiana de les entitats.

__ **Concerts de música tradicional: Nits de Folk** en viu. Projecte iniciat el 2017 per promoure música en viu i de qualitat amb una proposta innovadora, multidisciplinària, tot apostant per artistes emergents.

__ **Festes i Tradicions.** La SCE La Lira forma part de les **Cases de la Festa**, projecte impulsat per l'ICUB, amb l'objectiu de promocionar la cultura popular organitzant tallers de sardanes per a escoles i les celebracions del calendari festiu, entre d'altres.

__ **Conferències, presentacions, projeccions...** Especialment amb l'objectiu de donar visibilitat a dates assenyalades com ara el **Dia Internacional de la Dona**, el **Dia Internacional de l'Orgull**, el **Dia Internacional de la Gent Gran** i el **Dia de les Persones Migrants**. També participem activament en propostes del Districte, entre les quals la **Tardor Solidària**, el **Calidoscopi Cultural** i la **Setmana de la Mobilitat**.

__ **Exposicions.** En el nou vestíbul, artistes emergents o la ciutadania, poden exposar la seva obra de forma gratuïta.

__ **Memòria històrica:** visites al refugi. Acompanyades d'una explicació prèvia, les visites s'adapten al públic, ja siguin escolars, particulars, famílies...

__ **Hort Urbà.** Projecte comunitari, amb el suport de l'Àrea Ambiental de Sant Andreu i la Xarxa d'Horts Urbans, que inclou activitats i tallers destinats a la conscienciació del medi ambient i la millora de l'ús dels horts urbans.

1. La Lira potencia els temes socials i solidaris, creant lligams amb associacions i entitats principalment andreuencques
2. Un dels concerts de les Nits de Folk
3. Hort urbà, un projecte comunitari
4. La Lira promociona les tradicions catalanes
5. Acte 50 aniversari d'Adifolk
6. Potenciem la xarxa de treball amb altres equipaments per fer créixer el teixit associatiu

7. Els tallers infantils acostumen a formar part de la programació de la Lira
8. La Lira té un paper clau pel que fa a la difusió de la cultura popular
9. El vestíbul ofereix la possibilitat de donar visibilitat a iniciatives i projectes de km 0
10. El Refugi poètic, una iniciativa amb Somni'TS – Teatre Solidari per mantenir viva la memòria històrica